

Sygnatura akt VIII Ga 313/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 października 2016 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anna Budzyńska

Sędziowie: SO Natalia Pawłowska-Grzelczak (spr.)

SR del. Anna Górnik

Protokolant: stażysta Paulina Rynkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 21 października 2016 roku w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

przeciwko P. B.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie z dnia 23 marca 2016 roku, sygnatura akt X GC 68/15

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. zasądza od pozwanego P. B. na rzecz powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwotę 57.292,23 zł (pięćdziesiąt siedem tysięcy dwieście dziewięćdziesiąt dwa złotych dwadzieścia trzy grosze) z odsetkami ustawowymi od dnia 25 lipca 2014r., solidarnie z pozwanym B. B. (1), o którego odpowiedzialności orzeczono prawomocnym nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 24 listopada 2014r. Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie, sygnatura akt X GNc 2336/14;

2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 6.482 zł (sześć tysięcy czterysta osiemdziesiąt dwa złote) tytułem kosztów procesu, solidarnie z pozwanym B. B. (1) co do kwoty 4.334 zł (cztery tysiące trzysta trzydzieści cztery złote), o którego odpowiedzialności orzeczono prawomocnym nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 24 listopada 2014r. Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie, sygnatura akt X GNc 2336/14.

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 6.465 zł (sześć tysięcy czterysta sześćdziesiąt pięć złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSR del. A. G. SSO A. B. SO N. G.

Sygn. akt VIII Ga 313/16

UZASADNIENIE

Powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. wniósł pozew o zasądzenie solidarnie od pozwanych B. B. (1) i P. B. kwoty 57 292,23 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 25 lipca 2014 roku do dnia zapłaty wraz z kosztami postępowania. Uzasadniając żądanie pozwu, powód wskazał, że na podstawie umowy najmu z dnia 28 listopada 2011 roku wynajmował spółce (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. lokal użytkowy w Centrum Handlowym Galeria (...) w S.. Z tytułu najmu, spółka zobowiązana była do uiszczania miesięcznego czynszu na podstawie wystawionych przez powódkę faktur VAT. Powód podniósł, że począwszy od lipca 2012 roku spółka (...) sp. z o.o. zaczęła zalegać z płatnościami czynszu i opłat dodatkowych, wobec czego powód przystąpił do egzekucji z aktu notarialnego z dnia 8 listopada 2012 roku, Rep. A Nr 11000/2012, w którym spółka (...) sp. z o.o. poddała się rygorowi egzekucji w trybie art. 777 § 1 pkt 5 k.p.c. do kwoty stanowiącej równowartość 65 856,54 zł. Powód podał, że postanowieniem z dnia 4 lutego 2013 roku Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie nadał klauzulę wykonalności w/w aktowi notarialnemu do kwoty 65 856,54 zł oraz zasądził koszty postępowania na rzecz powódki. W toku postępowania egzekucyjnego, komornik wyegzekwował i przekazał powódce część należności, a postanowieniem z dnia 9 maja 2014 roku umorzył postępowanie egzekucyjne wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji. Powódka podniosła, że nie została wyegzekwowana łączna kwota 57 292,23 zł, na którą składają się 57 116,89 zł tytułem należności głównej oraz 175,34 zł tytułem kosztów egzekucyjnych. Powódka wskazała, że członkami zarządu spółki od 13 września 2010 roku do chwili obecnej są B. B. (1) i P. B., których powódka wezwała do zapłaty niewyegzekwowanej kwoty. Pozwani nie spełnili żądania. W ocenie powódki spełnione zostały przesłanki odpowiedzialności pozwanych z art. 299 k.s.h.

W dniu 24 listopada 2014 roku Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym Szczecin – Centrum w Szczecinie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, uwzględniając żądanie powódki w całości.

Nakaz zapłaty uprawomocnił się wobec B. B. (1).

Pozwany P. B. wniósł skuteczny sprzeciw zaskarżając nakaz zapłaty w całości. Wniósł o oddalenie wytoczonego przeciwko niemu powództwa oraz o zasądzenie na jego rzecz od powódki kosztów postępowania. Pozwany podniósł, że z uwagi na obowiązujący w spółce (...) sp. z o.o. podział obowiązków między członkami zarządu, sprawami majątkowymi i finansowymi zajmował się B. B. (1), natomiast pozwany P. B. zajmował się czynnościami z zakresu planowania i marketingu. Pozwany wskazał, że nie posiadał żadnej wiedzy o rozliczeniach poczynionych między spółkami, przebiegu współpracy między nimi, a także o wysokości zobowiązań. Zdaniem pozwanego, podział obowiązków w spółce oraz istniejący konflikt między nim a prezesem zarządu B. B. (1), uniemożliwiły mu uczestniczenie w czynnościach związanych z prowadzeniem spraw spółki. Pozwany podniósł, że powyższe okoliczności wyłączają jego odpowiedzialność z art. 299 k.s.h.

Wyrokiem z dnia 23 marca 2016 roku Sąd Rejonowy Szczecin - Centrum w Szczecinie w punkcie pierwszym oddalił powództwo wobec pozwanego P. B., w punkcie drugim zasądził od powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz pozwanego P. B. kwotę 3 617,00 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem kosztów procesu.

Wyrok powyższy Sąd Rejonowy oparł na następujących ustaleniach:

W dniu 13 września 2010 roku (...) Park spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. została wpisana do rejestru przedsiębiorców pod numerem (...). Od chwili wpisu spółki do rejestru członkami zarządu spółki byli B. B. (1), pełniący funkcję prezesa zarządu oraz P. B., pełniący funkcję wiceprezesa zarządu. Sąd pierwszej instancji ustalił, że w (...) Park sp. z o.o. od początku jej istnienia obowiązywał podział obowiązków między dwoma członkami zarządu tej spółki. P. B. zajmował się przygotowaniem koncepcji produktowej oraz marketingiem. Z kolei B. B. (1) zajmował się sprawami operacyjnymi, zarządzaniem personelem, dokonywaniem płatności, nadzorowaniem spraw finansowych. Początkowo podział obowiązków funkcjonował na podstawie ustnych ustaleń, w późniejszym czasie, w celu określenia wzajemnych praw i obowiązków wynikających z powołania B. B. (1) na stanowisko prezesa zarządu oraz P. B. na stanowisko wiceprezesa zarządu, spółka (...) sp. z o.o. w S. zawarła z wymienionymi kontrakty menadżerskie. Na podstawie kontraktu menadżerskiego z dnia 31 maja 2011 roku spółka powierzyła P. B. prowadzenie przedsiębiorstwa spółki,

a P. B. zobowiązał się do: zarządzania strategicznego spółką, tworzenia misji i wizji przedsiębiorstwa, planowania strategicznego w zakresie produktowym, marketingu oraz inwestycji, sprawowania nadzoru nad rozwojem sieci własnej i franczyzowej spółki, w szczególności pozyskiwania nowych lokalizacji lub kontrahentów do współpracy, przygotowania globalnych planów marketingowych spółki, nawiązywania i prowadzenia współpracy kontrahentami i potencjalnymi kontrahentami spółki, podejmowania czynności w zakresie sprzedaży produktów będących efektem działalności spółki, w tym ustalania warunków umów, sprawowania okresowej kontroli wykonalności bieżących celów i planów, analizowania raportów o sytuacji firmy, jej produktach oraz konkurencji, podejmowania działań w celu promocji spółki, w szczególności marketingu. Nadto, P. B. zobowiązał się do zarządzania majątkiem przedsiębiorstwa, zapewnienia racjonalnego gospodarowania środkami spółki oraz przygotowania rocznych i wieloletnich planów Spółki, w tym budżetu na dany rok obrotowy. Ponadto Sąd Rejonowy ustalił, że w praktyce P. B. wszystkie sprawy operacyjne łącznie z przelewami na konto i zarządzaniem codziennymi utargami powierzał prezesowi zarządu B. B. (1), do którego miał zaufanie w sprawach związanych z prowadzeniem działalności spółki. Dalej Sąd Rejonowy ustalił, że na podstawie kontraktu menadżerskiego z dnia 31 maja 2011 roku spółka powierzyła B. B. (1) prowadzenie przedsiębiorstwa, a B. B. (2) zobowiązał się do: zarządzania majątkiem przedsiębiorstwa, zapewnienia racjonalnego gospodarowania środkami spółki, przygotowania rocznych i wieloletnich planów spółki, w tym budżetu na dany rok obrotowy, prowadzenia współpracy i występowania przed kontrahentami, prowadzenia spraw finansowych spółki, w tym współpracy z księgowością oraz kancelarią prawniczą, akceptacji faktur VAT, prowadzenia i nadzoru w zakresie spraw administracyjnych spółki, w tym bieżącej administracji w zakresie wykonywanych przez spółkę umów, prowadzenie spraw pracowniczych i szkolenia pracowników, wdrażania i realizacji krótko i długoterminowych planów sprzedażowych oraz innych celów określonych przez Zgromadzenie Wspólników, wdrażania, nadzorowania oraz kontroli technicznej lokali spółki, wdrażania i bieżącego nadzorowania procedur określonych w podręczniku operacyjnym spółki, w szczególności systemów kontroli pracowniczych, sprzedaży, kasowych kalkulacji produktów, remanentów okresowych, procedur obsługi klienta, szkoleń produktowych, w celu zachowania najwyższych standardów działalności spółki oraz jej rentowności. Dalej Sąd Rejonowy ustalił, iż w dniu 28 listopada 2011 roku powódka (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. zawarła z (...) Park sp. z o.o. z siedzibą w S. umowę najmu lokalu użytkowego nr (...) o pow. 116,92 m² w Centrum Handlowym Galeria (...) w S.. Na podstawie umowy najmu, (...) Park sp. z o.o. zobowiązała się do zapłaty miesięcznego czynszu najmu w wysokości stanowiącej równowartość 27,00 euro za metr kwadratowy powierzchni, waloryzowanego na zasadach określonych w § 10 ust. 8 umowy. Zgodnie z brzmieniem nadanym aneksem nr (...) do umowy na okres od dnia 1 sierpnia 2012 roku do dnia 31 grudnia 2014 roku stawka czynszu została obniżona do kwoty stanowiącej równowartość 13,67 euro za metr kwadratowy powierzchni. (...) Park sp. z o.o. zobowiązała się także do zapłaty na rzecz powódki miesięcznego ryczałtu z tytułu kosztów operacyjnych Centrum Handlowego oraz kosztów operacyjnych lokalu użytkowego (§ 11 umowy). Sąd ustalił, że przed zawarciem umowy najmu negocjacje z powódką prowadził P. B., natomiast po podpisaniu umowy najmu, obaj członkowie zarządu (...) Park sp. z o.o. stawili się w biurze powódki w Centrum Handlowym Galeria (...) w S. i przedstawili się pracownicy powódki K. W. (1) jako osoby prowadzące sprawy spółki (...). Sąd ustalił, iż z tytułu czynszu najmu powódka wystawiła na rzecz (...) Park sp. z o.o. w S. szereg faktur VAT na łączną kwotę 136 757,75 zł. Ponadto ustalono, że (...) Park sp. z o.o. od lipca 2012 roku zalegała z zapłatą czynszu i opłat dodatkowych z tytułu umowy najmu. Prezes zarządu spółki B. B. (1) zajmował się sprawą przedmiotowego zadłużenia, przychodził do biura powódki w S. i prowadził z K. W. (1) rozmowy w sprawie zadłużenia. Do P. B. dochodziły informacje, że (...) Park sp. z o.o. zalega wobec powódki z zapłatą czynszu. W okresie wrzesień - październik 2012 roku P. B. za pośrednictwem korespondencji elektronicznej prowadził z pracownicą powódki E. K. negocjacje co do dalszej współpracy oraz obniżenia czynszu, rozłożenia istniejącego zadłużenia na raty, ustalenia terminu na dostarczenie gwarancji bankowej oraz odstąpienia od waloryzacji. P. B. wystąpił także z propozycją rozksięgowania wpłaconej kaucji na poczet istniejącego zadłużenia. W następstwie powyższych ustaleń w dniu 16 października 2012 roku został sporządzony aneks nr (...) do umowy najmu, na podstawie którego m.in. doszło do obniżenia czynszu najmu. W dniu 8 listopada 2012 roku B. B. (1) i P. B., działając w imieniu i na rzecz (...) Park sp. z o.o. w S. złożyli oświadczenie o poddaniu się egzekucji w formie aktu notarialnego, w treści którego oświadczyli, iż co do obowiązku terminowego uiszczania czynszu w kwocie w złotych polskich stanowiącej równowartość 13,67 euro za metr kwadratowy przedmiotu najmu i ryczałtu w kwocie w złotych polskich stanowiącej równowartość 4,90 euro za metr kwadratowy przedmiotu najmu, wraz z podatkiem

VAT w terminach określonych w § 1 lit. a) i b) aktu, jak również wszystkich opłat dodatkowych, o których mowa w § 1 lit. c) – f) aktu, poddają reprezentowaną spółkę egzekucji na podstawie art. 777 § 1 pkt 5 Kodeksu postępowania cywilnego co do kwoty sześciomiesięcznego czynszu i ryczałtu wraz z podatkiem VAT, to jest kwoty 65 856,54 zł. B. B. (1) i P. B., działając w imieniu i na rzecz (...) Park sp. z o.o. w S. oświadczyli, iż zdarzeniem, od którego uzależnione jest wykonanie obowiązku zapłaty przez spółkę wyżej opisanego czynszu i ryczałtu, wraz z podatkiem VAT oraz wszystkich opłat dodatkowych - jest upływ terminów do zapłaty, opisanych w § 1 aktu, a wynikających z umowy najmu. Dalej Sąd Rejonowy ustalił, że powódka wnioskiem z dnia 22 stycznia 2013 roku wystąpiła do Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu z dnia 8 listopada 2012 roku, Rep. A. Nr 11000/2012 w zakresie § 2 tegoż aktu. Wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności zostały objęte należności w łącznej kwocie 65 856,54 zł. Klauzula została nadana i zasądzono koszty postępowania klauzulowego. Następnie Sąd ustalił, że na podstawie powyższego tytułu wykonawczego, powódka zainicjowała postępowanie egzekucyjne przeciwko (...) Park sp. z o.o. w S., które prowadził Komornik Sądowi przy Sądzie Rejonowym Szczecin – Centrum w Szczecinie L. W. pod sygn. Km 399/13. W toku postępowania egzekucyjnego powódka uiściła kwotę 253,94 zł na wydatki za czynności egzekucyjne. Na skutek czynności egzekucyjnych komornik wyegzekwował od dłużnej spółki i przekazał powódce następujące kwoty: 8 739,65 zł tytułem należności głównej, 127 zł tytułem kosztów sądowych, 900 zł tytułem kosztów zastępstwa prawnego w egzekucji oraz 78,60 zł koszty egzekucyjne poniesione przez wierzyciela. Postanowieniem z dnia 9 maja 2014 roku komornik umorzył postępowanie egzekucyjne wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji. Nadto, komornik ustalił, że koszty postępowania egzekucyjnego w kwocie 2 229,18 zł w całości obciążają dłużnika, przyznał wierzycielowi koszty zastępstwa adwokackiego w postępowaniu egzekucyjnym w kwocie 900 zł oraz wezwał wierzyciela do zapłaty kwoty 45,45 zł. Powódka uiściła na rzecz komornika kwotę 45,45 zł. Ponadto Sąd Rejonowy ustalił, że P. B. nie przeglądał dokumentów spółki, w tym sprawozdań finansowych, ponieważ miał zaufanie do prezesa zarządu B. B. (1). Sąd ustalił, iż B. B. (1) zapewniał P. B., że spółka ma płynność finansową. Po kontaktach z powódką za pośrednictwem e-maili (co miało miejsce w okresie wrzesień-październik 2012 roku) P. B. zaczął orientować się, że problem zadłużenia wobec powódki istnieje od dłuższego czasu. Między członkami zarządu (...) Park sp. z o.o. powstał konflikt. Od tego momentu P. B. zaczął interesować się dokumentacją spółki, ale kompleksowa dokumentacja spółki nie była dostępna w biurze spółki. P. B. miał dostęp do szczątkowych dokumentów, na przykład bieżących wyciągów z banku, które znajdowały się w biurze prezesa zarządu. Pozostała dokumentacja znajdowała się w biurze księgowym. P. B. zażądał od B. B. (1) pełnej dokumentacji za ostatnie lata. B. B. (1) nie przekazał żądanej dokumentacji P. B., zwodził go. Wobec powyższego P. B. zwracał się pisemnie do biura księgowego prowadzącego obsługę księgową spółki oraz do kancelarii prawnej, prowadzącej obsługę prawną spółki o wydanie dokumentacji spółki. Sąd Rejonowy dalej ustalił, że P. B. działając w imieniu (...) Park sp. z o.o. wypowiedział pełnomocnictwa udzielone przez spółkę (...) oraz W. – (...) sp. z o.o. w S., ponownie wezwał wymienione podmioty do zwrotu posiadanej dokumentacji spółki oraz złożył oświadczenie o rozwiązaniu umowy o świadczeniu usług prawnych z dnia 1 sierpnia 2012 roku oraz umowy o świadczenie usług księgowych. Następnie ustalono, że pismem z dnia 22 marca 2013 roku P. B. wezwał B. B. (2) do wydania dokumentacji (...) Park sp. z o.o. lub do wskazania gdzie znajduje się przedmiotowa dokumentacja. W dniu 23 kwietnia 2014 roku P. B. złożył do Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie XIII Wydziału Gospodarczego Krajowego Rejestru Sądowego wnioski o wezwanie zarządu (...) Park sp. z o.o. w S. do złożenia w dodatkowym, 7-dniowym terminie, dokumentów, których złożenie do rejestru przedsiębiorców jest obowiązkowe, zmierzających do wykreślenia P. B. z zarządu spółki, zmiany adresu spółki oraz złożenia do akt sprawozdania finansowego za okres od 1 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku, a w przypadku bezskuteczności tego wezwania o wykreślenia aktualnego adresu spółki oraz wykreślenie P. B. z zarządu spółki z urzędu. W piśmie tym P. B. wskazał m. in., że na podstawie uchwały nr 4 z dnia 6 maja 2013 roku został odwołany z zarządu (...) Park sp. z o.o. w S.. Sąd Rejonowy ustalił także, że pismami z dnia 7 lipca 2014 roku powódka wezwała B. B. (1) oraz P. B. do zapłaty kwoty 57 292,23 zł z tytułu solidarnej odpowiedzialności ze spółką (...) sp. z o.o. w S., na podstawie art. 299 k.s.h. Na dzień 31 grudnia 2015 roku na rachunku bankowym prowadzonym przez Bank (...), (...) Park sp. z o.o. posiadała środki pieniężne w kwocie 5 980,94 zł, a na rachunkach bankowych prowadzonych w Banku (...) spółka posiadała łącznie 10 717,25 zł.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał, że powództwo wywiedzione na podstawie art. 299 k.s.h. nie zasługiwało na uwzględnienie wobec pozwanego P. B. w związku z czym, powództwo wobec tego pozwanego oddalił.

Sąd Rejonowy wskazał, że podstawa prawna roszczenia strony powodowej wynika z art. 299 § 1 k.s.h. zgodnie z którym, jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania. Z kolei po myśli § 2 powyższego przepisu, członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności, o której mowa w § 1, jeżeli wykaże, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub w tym samym czasie wydano postanowienie o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego albo zatwierdzeniu układu w postępowaniu w przedmiocie zatwierdzenia układu, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewydania postanowienia o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego albo niezatwierdzenia układu w postępowaniu w przedmiocie zatwierdzenia układu wierzyciel nie poniósł szkody. Następnie Sąd Rejonowy wskazał, iż odpowiedzialność członków zarządu jest zawsze odpowiedzialnością prywatnoprawną (odszkodowawczą), niezależną od charakteru niezaspokojonego zobowiązania spółki. W ramach art. 299 k.s.h. kształtuje się podstawowy obowiązek strony zgłaszającej roszczenie przeciwko członkowi zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością polegający na wykazaniu istnienia zobowiązania wobec spółki oraz na wykazaniu bezskuteczności prowadzonej przeciwko niej egzekucji. Wskazano ponadto, iż przy ocenie zasadności roszczenia zgłoszonego przeciwko członkowi zarządu spółki z o.o. należy zbadać, czy roszczenie wobec spółki istniało w czasie sprawowania przez pozwanego mandatu członka zarządu, a także czy egzekucja roszczenia przysługującego przeciwko spółce okazała się bezskuteczna. Sąd uznał, że z przedłożonych przez powódkę dokumentów wynika, iż powódka posiada wobec (...) Park sp. z o.o. wierzytelność potwierdzoną tytułem wykonawczym, tj. aktem notarialnym z dnia 8 listopada 2012 roku, Rep. A nr 11000/2012 zaopatrzonym w klauzulę wykonalności z dnia 4 lutego 2013 roku. Przywołany akt notarialny zawiera oświadczenie (...) Park sp. z o.o. o poddaniu się egzekucji na podstawie art. 777 § 1 pkt 5 k.p.c. co do kwoty sześciomiesięcznego czynszu i ryczałtu wraz z podatkiem VAT (wynikających z umowy najmu z dnia 28 listopada 2011 roku), to jest kwoty 65 856,54 zł (k.62-63, k. 66). Z ustalonego stanu faktycznego wynika nadto, że na wniosek powódki zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne przeciwko (...) Park sp. z o.o., w toku którego wyegzekwowana i przekazana powódce została część zaległości, tj. 8 739,65 zł tytułem należności głównej, 127 zł tytułem kosztów postępowania klauzulowego, 900 zł tytułem kosztów zastępstwa prawnego w egzekucji oraz kwotę 78,60 zł tytułem kosztów poniesionych przez wierzyciela w egzekucji (k. 63 v.). Z przedłożonych przez powódkę dokumentów wynika nadto, że postanowieniem z dnia 9 maja 2014 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Szczecin – Centrum w Szczecinie L. W. umorzył postępowanie egzekucyjne wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji (k.69). Sąd Rejonowy podniósł, że powódka upatrywała istnienia odpowiedzialności pozwanego P. B. za zobowiązania spółki w fakcie pełnienia przez wymienionego funkcji członka zarządu spółki (...) sp. z o.o. oraz wydania orzeczenia stwierdzającego bezskuteczność egzekucji przez organ prowadzący postępowanie egzekucyjne. Powódka podnosiła nadto, że brak jest jakichkolwiek danych o wszczęciu postępowania upadłościowego i układowego. Natomiast Pozwany P. B. sprzeciwiając się żądaniu powódki, podnosił, że nie sposób przypisać mu odpowiedzialności z art. 299 k.s.h., albowiem z uwagi na podział obowiązków między członkami zarządu spółki, istniejący między członkami zarządu konflikt, brak dostępu do dokumentacji spółki oraz nie otrzymywanie informacji w przedmiocie prowadzenia spraw spółki, został faktycznie pozbawiony możliwości uczestniczenia w czynnościach zarządzania sprawami spółki, a co za tym idzie nie ponosi winy za niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości spółki. Sąd uznał, że pozwany P. B. powoływał się zatem na zaistnienie jednej z przesłanek egzoneracyjnych, wskazanych w art. 299 § 2 k.s.h., a mianowicie że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy. Zdaniem Sądu Rejonowego materiał dowodowy zgromadzony w toku postępowania prowadzi do wniosku, że w istocie pozwany P. B. do 2012 roku miał możliwość zapoznania się z sytuacją majątkową i finansową spółki i z całą stanowczością stwierdzić należy, że posiadał informacje o zadłużeniu wobec powódki. Świadczy o tym chociażby korespondencja elektroniczna, jaką pozwany prowadził z powódką, a nadto sam pozwany przyznał, że dochodziły do niego informacje na temat zadłużenia z tytułu czynszu. Jednakże, Sąd uznał, że istnienie zadłużenia wobec jednego podmiotu nie stanowi jeszcze przesłanki do ogłoszenia upadłości. Przesłanką ogłoszenia upadłości

jest stwierdzenie istnienia stanu niewypłacalności. Definicję „niewypłacalności” ustawodawca zawarł w art. 11 ust 1 Prawa upadłościowego i naprawczego, wskazując, że dłużnika uważa się za niewypłacalnego, jeżeli nie wykonuje swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych. Powyższa przesłanka odnosi się do niewykonywania wymagalnych zobowiązań pieniężnych, czyli takich, których termin zapłaty już upłynął. Co istotne, stanu niewypłacalności nie uzasadnia istnienie jednego takiego zobowiązania, gdyż musi ich być co najmniej dwa. Z art. 11 ust. 2 Prawa upadłościowego i naprawczego wynika natomiast, że dłużnika będącego osobą prawną albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, uważa się za niewypłacalnego także wtedy, gdy jego zobowiązania przekroczą wartość jego majątku, nawet wówczas gdy na bieżąco te zobowiązania wykonuje. Podstawy do ogłoszenia upadłości w przypadku osoby prawnej istnieją zatem także wówczas, gdy suma zobowiązań takiego podmiotu jest większa niż jego aktywa. Zdaniem Sądu Rejonowego, ze zgromadzonego materiału dowodowego nie wynika, aby (...) Park sp. z o.o. posiadała wymagalne zobowiązania pieniężne także wobec innego jeszcze podmiotu niż powodowa spółka. Nadto, Sąd Rejonowy zauważył, że z korespondencji e-mail wynika, iż między spółkami w okresie wrzesień – październik 2012 roku trwały negocjacje co do spłaty zadłużenia, rozłożenia zadłużenia na raty oraz zaksięgowania kaucji na poczet zadłużenia. Okoliczność ta sprzeciwia się uznaniu, iż po stronie (...) Park sp. z o.o. powstał stan niewypłacalności, wymagający od pozwanego jako członka zarządu, podjęcia działań zmierzających do ogłoszenia upadłości spółki. Sąd Rejonowy wskazał, iż z zeznań pozwanego P. B. wynika, iż drugi z członków zarządu B. B. (1), który faktycznie w spółce zajmował się sprawami finansowymi, uniemożliwił pozwanemu zapoznanie się z kompleksową dokumentacją spółki dotyczącą zobowiązań spółki i ich spłaty. P. B. był przez prezesa zarządu spółki zwodzony, a podjęte przez niego działania ukierunkowane na zapoznanie się z dokumentacją spółki okazały się bezskuteczne. B. B. (1) w reakcji na wezwania do wydania dokumentacji, pokazał pozwanemu jedynie szczątkową dokumentację na przykład bieżące wydruki z rachunków bankowych spółki, na podstawie których pozwany obiektywnie nie był w stanie stwierdzić przesłanek do ogłoszenia upadłości spółki. Sąd Rejonowy uznał, że na podstawie powyższego przyjąć należało, iż pozwany wykazał, że podejmował działania w celu zorientowania się w sytuacji finansowej spółki, w szczególności już po powzięciu informacji o istnieniu zadłużenia wobec powódki, jednakże okazały się one bezskuteczne z uwagi na brak udostępnienia dokumentacji spółki. Bez zapoznania się z przedmiotową dokumentacją, pozwany P. B. nie był zaś w stanie zorientować się co do rzeczywistej sytuacji finansowej spółki, a tym samym nie mógł stwierdzić czy zaistniały przesłanki do ogłoszenia upadłości spółki, o których mowa w art. 11 Prawa upadłościowego i naprawczego. Mając na uwadze wszystko powyższe, Sąd Rejonowy uznał, że pozwany P. B. wykazał istnienie przesłanki zwalniającej go od odpowiedzialności za zobowiązania spółki (...) sp. z o.o. Dodatkowo Sąd Rejonowy wskazał na fakt, że w świetle przedłożonych przez pozwanego zaświadczeń z Banku (...) oraz Banku (...) przyjąć należy, że wykazany został także istniejący na dzień 31 grudnia 2015 roku majątek (...) Park sp. z o.o. w wysokości 16 698,19 zł. Majątek ten umożliwia powódce dalsze prowadzenie egzekucji przeciwko spółce, a nadto stwarza domniemanie, że spółka w dalszym ciągu prowadzi działalność gospodarczą i osiąga przychody.

Wobec powyższego Sąd Rejonowy uznał powództwo za nieuzasadnione. Konsekwencją takiego rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego było obciążenie strony powodowej obowiązkiem zwrotu kosztów procesu zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy.

Z takim rozstrzygnięciem nie zgodziła się strona powodowa i złożyła apelację od powyższego wyroku zaskarżając wyrok w całości.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucono naruszenie norm prawa procesowego tj.:

a). art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie przez Sąd pierwszej instancji dowolnej oceny materiału dowodowego i w konsekwencji dokonanie błędnych ustaleń faktycznych, w szczególności polegających na przyjęciu, że pozwany P. B. był pozbawiony możliwości uczestniczenia w czynnościach zarządzania sprawami spółki (...) Sp. z o.o. w S. w okresie, w którym doszło do powstania zobowiązań wyżej wymienionej spółki wobec powoda, tj. w okresie od lipca 2012 r. do grudnia 2012 r.,

b). art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie przez Sąd pierwszej instancji dowolnej oceny materiału dowodowego i w konsekwencji dokonanie błędnych ustaleń faktycznych, w szczególności polegających na przyjęciu, że po stronie

spółki (...) Sp. z o.o. w S. nie powstał stan niewypłacalności, wymagający od pozwanego jako członka zarządu podjęcia działań zmierzających do ogłoszenia upadłości spółki,

c). art. 316 § 1 k.p.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie i w konsekwencji niezasadne przyjęcie, że w chwili zamknięcia rozprawy spółka (...) Sp. z o.o. posiadała majątek umożliwiający powodowi dalsze prowadzenie egzekucji przeciwko spółce.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucono także naruszenie prawa materialnego, t.j.:

a). art. 299 § 2 k.s.h. poprzez niewłaściwe zastosowanie i w konsekwencji niezasadne przyjęcie, że pozwany wykazał zaistnienie jednej z przesłanek egzoneracyjnych, a mianowicie wykazał, że nie ponosi winy w niezłożeniu wniosku o upadłość spółki (...) Sp. z o.o. w S., art. 299 § 1 k.s.h. poprzez jego niezastosowanie wskutek błędnej wykładni i w konsekwencji niewłaściwe przyjęcie, że pozwany nie odpowiada solidarnie za zobowiązania spółki (...) Sp. z o.o. w S.,

b). 293 § 2 k.s.h. poprzez jego niezastosowanie i nieuwzględnienie, że pozwanego obowiązywały podwyższone standardy należytej staranności obowiązujące członków zarządu,

c) art. 11 ust. 1 prawa upadłościowego poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i w konsekwencji niezasadne przyjęcie, że po stronie spółki (...) Sp. z o.o. w S. nie powstał stan niewypłacalności wymagający od pozwanego jako członka zarządu podjęcia działań zmierzających do ogłoszenia upadłości spółki.

Wobec powyższego, apelujący na podstawie art. 368 § 1 pkt 5 k.p.c. wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i orzeczenie odmiennie co do istoty sprawy poprzez wydanie orzeczenia uwzględniającego w całości żądanie pozwu i zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Ewentualnie wniósł o uchylene zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu Szczecin - Centrum w Szczecinie do ponownego rozpoznania, z uwzględnieniem kosztów postępowania apelacyjnego wraz z kosztami zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu podniesionych zarzutów powód wskazał, że Sąd pierwszej instancji dowolnie przyjął, iż pozwany P. B. był pozbawiony możliwości uczestniczenia w czynnościach zarządzania sprawami spółki (...) Sp. z o.o. w S. w okresie, w którym doszło do powstania zobowiązań wyżej wymienionej spółki wobec powoda, tj. w okresie od lipca 2012 r. do grudnia 2012 r. nie wskazując przy tym, które dowody doprowadziły Sąd do takiego przekonania. Apelujący stwierdził, iż ze znajdującej się w materiale dowodowym kopii kontraktu menadżerskiego dla P. B. z dnia 31 maja 2011 r., wynika jednoznacznie, iż do obowiązków pozwanego jako wiceprezesa zarządu spółki należało między innymi zarządzanie strategiczne spółką (§ 1.1.1.), nawiązywanie i prowadzenie współpracy z kontrahentami i potencjalnymi kontrahentami spółki (§ 1.1.6.), zarządzanie majątkiem przedsiębiorstwa (§ 2.1.1.), zapewnienie racjonalnego gospodarowania środkami spółki (§ 2 1.2.). Zdaniem strony powodowej podział obowiązków dokonany pomiędzy członkami zarządu ma jedynie znaczenie organizacyjne i w żaden sposób nie zwalnia z zachowania wymogu podwyższonej staranności obowiązującego członka zarządu w związku z samym faktem pełnienia tej funkcji. Strona powodowa podniosła także, że konflikt pomiędzy członkami zarządu nie ma w ogóle istotnego znaczenia dla rozważań dotyczących odpowiedzialności pozwanego za zobowiązania spółki (...) Sp. z o.o. wobec powoda albowiem zobowiązania te powstały w okresie od lipca 2012 r. do grudnia 2012 r. Natomiast dokumenty znajdujące się w materiale dowodowym, które dotyczą zarówno konfliktu między członkami zarządu oraz braku udostępnienia dokumentacji pochodzą z marca 2013 r. Ponadto apelujący zwrócił uwagę na sprzeczność ustaleń Sądu Rejonowego, który z jednej strony stwierdził, że pozwany miał możliwość zapoznania się z sytuacją majątkową i finansową spółki i posiadał informacje o zadłużeniu wobec powoda, a następnie Sąd stwierdził, że pozwany został faktycznie pozbawiony możliwości zarządzania sprawami spółki. W ocenie strony powodowej, z zebranego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, ażeby wystąpiła rzeczywista i obiektywna niemożność uczestniczenia w czynnościach zarządzania sprawami spółki i aby obejmowała okres, w którym powstały zobowiązania spółki wykazane w niniejszej sprawie. Apelujący podniósł, że dowody zebrane w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji niewątpliwie wykazują, iż w okresie powstania zobowiązań objętych pozwem, to jest od lipca 2012 r. do grudnia 2012 r., pozwany P. B. ani nie był pozbawiony możliwości uczestniczenia w czynnościach zarządzania sprawami spółki (...) Sp. z o.o.,

ani też nie popadł jeszcze w konflikt z drugim z członków zarządu - B. B. (1). W apelacji podkreślono, że pozwany sam zeznał, iż wiedział o innych niezaspokojonych zobowiązaniach spółki (...) Sp. z o.o. także wobec innych podmiotów. Tym samym sąd pierwszej instancji dokonał błędnego ustalenia faktycznego, że po stronie spółki (...) Sp. z o.o. w S. nie powstał stan niewypłacalności, wymagający od pozwanego jako członka zarządu podjęcia działań zmierzających do ogłoszenia upadłości spółki.

Apelujący wskazał także, że ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, iż zarówno przed nawiązaniem stosunku najmu lokalu użytkowego nr (...) w Centrum Handlowym Galeria (...) w S. oraz w czasie realizacji umowy najmu zawartej dnia 28 listopada 2011 r. z powodem kontaktowali się obydwaj członkowie zarządu. Okoliczność tę potwierdzają zarówno zeznania świadka K. W. (2), jak również dołączona do akt sprawy korespondencja e-mail z okresu od sierpnia 2012 r. do października 2012 r. czego zdaje się nie zauważać Sąd Rejonowy.

Odnosząc się do rzekomo posiadanych przez spółkę (...) środków na koncie na dzień 31 grudnia 2015 r., które umożliwiały powódce dalsze prowadzenie egzekucji przeciwko spółce, apelujący wskazał, że decydujące znaczenie dla oceny zasadności powództwa z art. 299 k.s.h. ma stan majątkowy spółki istniejący w chwili zamknięcia rozprawy, a takich dowodów nie przedstawiono. W apelacji wskazano, że powód skierował egzekucję w stosunku do wszystkich ruchomości będących własnością spółki i była ona skuteczna jedynie w bardzo niewielkim zakresie. Sam Sąd pierwszej instancji wskazał w uzasadnieniu swojego wyroku, że tytułem należności głównej wyegzekwowano jedynie 8.739,65 zł. Była to kwota wyegzekwowana w przeważającej części właśnie z ruchomości składających się na majątek trwały spółki (...) Sp. z o.o. w postaci mebli stanowiących własność spółki. Ruchomości te były jednak jedynie częścią wyposażenia wynajmowanego lokalu użytkowego.

Ponadto powód wskazał, że ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie sposób również wywieść, iż po stronie spółki (...) Sp. z o.o. nie zaistniał stan niewypłacalności, który zwalniałby pozwanego od podjęcia działań zmierzających do ogłoszenia upadłości spółki.

Reasumując apelujący stwierdził, iż sąd pierwszej instancji na skutek błędnej wykładni nie zastosował art. 299 § 1 k.s.h. i niewłaściwie przyjął, że pozwany nie ponosi odpowiedzialności solidarnej za zobowiązania spółki (...) Sp. z o.o. Sąd dokonał niewłaściwego zastosowania art. 299 § 2 k.s.h., niezasadnie przyjmując, że pozwany wykazał zaistnienie jednej z przesłanek egzoneracyjnych i nie ponosi winy za niezłożenie wniosku o upadłość (...) Park Sp. z o.o.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 21 października 2016 roku pozwany wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania za instancję odwoławczą. Wskazał, że zarzuty apelacji są w ocenie strony pozwanej nieuzasadnione. Dodał, że ocena dowodów dokonana przez Sąd Rejonowy jest zgodna z art. 233 § 1 k.p.c. również zarzuty co do prawa materialnego są nieuzasadnione.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja powoda okazała uzasadniona i doprowadziła do zmiany wyroku Sądu I instancji.

Zgodnie z art. 328 k.p.c. Sąd drugiej instancji orzeka na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym. Z regulacji tej wynika, że Sąd rozpoznający apelację orzeka na podstawie materiału zgromadzonego zarówno w pierwszej, jak i w drugiej instancji, natomiast postępowanie apelacyjne polega na merytorycznym rozpoznaniu sprawy, co oznacza, że wyrok Sądu drugiej instancji musi opierać się na jego własnych ustaleniach faktycznych i prawnych. W pierwszej kolejności należy, więc ustalić podstawę faktyczną rozstrzygnięcia oraz poddać ocenie te zarzuty apelacji, które odnoszą się do ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd pierwszej instancji.

W kontekście zgłoszonych przytoczeń faktycznych pozwu nie budziło wątpliwości Sądu II instancji i nie było kwestionowane przez strony, że podstawę prawną zgłoszonego roszczenia stanowił art. 299 k.s.h. zgodnie z którym, jeżeli egzekucja skierowana przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania. W myśl § 2 powyższego przepisu, członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności, o

której mowa w § 1, jeżeli wykaże, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy, albo, pomimo, niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody.

Sąd Rejonowy dokonując ustaleń faktycznych wskazał, że z uwagi na podział obowiązków między członkami zarządu spółki i istniejący między członkami zarządu konflikt, brak dostępu do dokumentacji spółki oraz nie otrzymanie informacji w przedmiocie prowadzenia spraw spółki spowodowało, że P. B. został faktycznie pozbawiony możliwości uczestniczenia w czynnościach zarządzania sprawami spółki, a co za tym idzie nie ponosi winy za niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości spółki.

W ocenie Sądu odwoławczego zasadnym okazał się zarzut apelującego dotyczący naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie przez Sąd pierwszej instancji dowolnej oceny materiału dowodowego i w konsekwencji dokonanie błędnych ustaleń faktycznych polegających na przyjęciu, że pozwany P. B. był pozbawiony możliwości uczestniczenia w czynnościach zarządzania sprawami spółki (...) Sp. z o.o. w S. w okresie, w którym doszło do powstania zobowiązań wyżej wymienionej spółki wobec powoda, tj. w okresie od lipca 2012 r. do grudnia 2012 r.

Zaakcentować należy, że w literaturze przedmiotu podnosi się, iż surowa odpowiedzialność członków zarządu wynika z przyjętej w Kodeksie spółek handlowych konstrukcji prawnej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, a źródło swe upatruje w wyłączeniu prawa wspólników do prowadzenia spraw spółki i powierzenia tego prawa właśnie członkom zarządu spółki. Członkowie zarządu mają bowiem jasno zarysowany zakres kompetencji i daleko posuniętą niezależność w prowadzeniu spraw spółki. Konsekwencją tej konstrukcji, jest to, że w rzeczywistości to nie wspólnicy, lecz członkowie zarządu – w określonych przepisami Kodeksu spółek handlowych sytuacjach, ponoszą nie tylko odpowiedzialność cywilnoprawną, ale i karnoprawną. Wskazać bowiem należy, że członkowie zarządu, a w szczególności prezes zarządu i wiceprezes zarządu mają obowiązek zachować szczególną staranność przy wykonywaniu swojej funkcji, wynikającą z treści art. 293 § 2 ksh. Ustawodawca uznaje bowiem członków zarządu za profesjonalistów, osoby wyspecjalizowane w zarządzaniu spółkami kapitałowymi, niezależnie od tego, czy członkiem zarządu jest wykształcony i doświadczony menadżer czy też początkująca w tej dziedzinie osoba (R. Szczęsny „Zarząd w spółkach kapitałowych wyd. Zakamycze 2004 str. 147-148). Zakres praw i obowiązków członków zarządu statuuje przede wszystkim przepis art. 201 ksh. W kontekście powyższych regulacji nie jest wykluczony wewnętrzny podział obowiązków pomiędzy członkami zarządu. Nierzadko dochodzi do takiego właśnie wewnętrznego podziału kompetencji pomiędzy poszczególnymi członkami zarządu, który określa, za jakie sprawy w spółce odpowiada każdy z członków zarządu, np. członek zarządu ds. finansowych, ds. marketingowych lub ds. pracowniczych. Okoliczność ta nie zmienia jednak faktu, że bezwzględny charakter art. 299 k.s.h. chroniący interesy wierzycieli nie może być pozbawiony skuteczności przez takie porozumienie wspólników. Bowiem tylko taka sytuacja faktyczna, która rzeczywiście i obiektywnie uniemożliwia uczestniczenie w czynnościach zarządzania sprawami spółki może uzasadniać wniosek o istnieniu okoliczności przewidzianych w § 2 tego artykułu, zwalniających członka zarządu od odpowiedzialności.

Mając na uwadze powyższe wskazać należy, że odpowiedzialność pozwanego P. B. jako członka zarządu wynika przed wszystkim z przyjętej w Kodeksie spółek handlowych konstrukcji prawnej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Niemniej jednak wskazać należy, że ze znajdującej się w materiale dowodowym kopii kontraktu menadżerskiego dla P. B. z dnia 31 maja 2011 r. nie wynika, aby w ramach podziału obowiązków został on zwolniony z zajmowania się sprawami finansowymi spółki. Z kontraktu wynika, iż do obowiązków pozwanego jako wiceprezesa zarządu spółki należało między innymi zarządzanie strategiczne spółką (§ 1.1.1.), nawiązywanie i prowadzenie współpracy z kontrahentami i potencjalnymi kontrahentami spółki (§ 1.1.6.), zarządzanie majątkiem przedsiębiorstwa (§ 2.1.1.), zapewnienie racjonalnego gospodarowania środkami spółki (§ 2 1.2.). Powyższe prowadzi do zupełnie odmiennych ustaleń, bowiem wykonanie powyższych obowiązków niewątpliwie wymagało dobrej i bieżącej znajomości sytuacji finansowej spółki. Lakoniczne stwierdzenie pozwanego „...ja nie przeglądałem dokumentów spółki, bo miałem zaufanie do drugiego wspólnika...” może stanowić tylko o świadomym braku zainteresowania tymi sprawami. W konsekwencji musi być ocenione jako naruszenie obowiązku zachowania szczególnej staranności przy wykonywaniu

swojej funkcji, wynikającego z treści art. 293 § 2 ksh. W tym miejscu wskazać należy, iż Sąd Rejonowy nie wskazał jednoznacznie, które z przeprowadzonych dowodów doprowadziły Sąd do przekonania, że pozwany P. B. został pozbawiony możliwości zapoznania się z sytuacją majątkową spółki. Jak już wyżej wskazano, podział obowiązków dokonany pomiędzy członkami zarządu ma jedynie znaczenie organizacyjne i w żaden sposób nie zwalnia z zachowania wymogu podwyższonej staranności obowiązującego członka zarządu w związku z samym faktem pełnienia tej funkcji, a ponadto w ocenie Sądu odwoławczego ustalony zakres obowiązków żadną miarą nie zwalniał pozwanego P. B. od znajomości spraw finansowych spółki. W tym miejscu podnieść należy, że użyte sformułowanie „pełnienie” obowiązków członka zarządu, a nie ich „wykonywanie”, oznacza, iż chodzi o zajmowanie stanowiska od momentu powołania do dnia odwołania. Zatem faktyczne wykonywanie tych obowiązków nie ma znaczenia dla oceny pełnienia tej funkcji. Podstawą odpowiedzialności członka zarządu jest sam fakt bycia członkiem zarządu, a obowiązek wykonywania czynności zarządzających oznacza zwiększony jej zakres (vide: wyroki NSA: z 23 listopada 2010 r., I (...), i 8 sierpnia 2010 r., (...) 336/09, wyrok SN z 20 stycznia 2011 r., II UK 174/10, wyroki WSA: w K. z 15 lipca 2008 r., I SA/Kr (...), w G. z 13 sierpnia 2008 r., I SA/Gd 359/08, w G. z 23 kwietnia 2009 r., (...) SA/GL (...)). W kontekście powyższego „pełnienie obowiązków członka zarządu” rozumieć należy jedynie formalnie, tj. jako posiadanie formalnych uprawnień członka zarządu za konkretny okres, niezależnie od tego, czy obciążony odpowiedzialnością faktycznie zajmował się interesami spółki i czy w ogóle miał taką możliwość. Konkludując wskazać należy, iż świadome i dobrowolne oddanie faktycznego zarządzania spółką jednemu członkowi zarządu, nie zwalnia drugiego członka zarządu z jego obowiązków wynikających z pełnienia funkcji w tym organie ani nie zwalnia od odpowiedzialności za ich niedopełnienie. W konsekwencji nie można uznać, że z powodu wewnętrznego podziału obowiązków, niezgłoszenie we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości lub wszczęcie postępowania układowego nastąpiło bez winy członka zarządu.

Zdaniem Sądu odwoławczego również kwestia konfliktu pomiędzy członkami zarządu (...) Park Sp. z o.o., oraz kwestia dostępu pozwanego do dokumentacji dotyczącej zobowiązań spółki, na które powołuje się pozwany nie ma w ogóle istotnego znaczenia dla rozważań dotyczących odpowiedzialności pozwanego za zobowiązania spółki (...) Sp. z o.o. wobec powoda, szczególnie z tego powodu, że materiał dowodowy zaoferowany w toku sporu dotyczący powyższych kwestii odnosi się do marca 2013 roku. Tymczasem zadłużenie spółki wobec powoda dotyczy okresu od lipca 2012 r. do grudnia 2012 roku. Wadliwe zdaniem Sądu odwoławczego były ustalenia Sądu Rejonowego wskazujące na fakt, że zarówno konflikt pomiędzy współnikami jak brak możliwości zapoznania się z dokumentacją finansową spółki uniemożliwił pozwanemu zapoznanie się z rzeczywistą sytuacją majątkową spółki. W zakresie tego ustalenia Sąd Rejonowy dopuścił się wewnętrznej sprzeczności albowiem jak słusznie zauważył apelujący, Sąd Rejonowy w ustaleniach faktycznych wskazał, że „pozwany P. B. do 2012 roku miał możliwość zapoznania się z sytuacją majątkową i finansową spółki i z całą stanowczością stwierdzić należy, że posiadał informacje o zadłużeniu wobec powoda”. Następnie w dalszych ustaleniach faktycznych Sądu Rejonowego wskazano, jakoby pozwany został faktycznie pozbawiony możliwości zarządzania sprawami spółki. W ocenie Sądu odwoławczego dowody zebrane w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji niewątpliwie natomiast wykazują, iż w okresie powstania zobowiązań objętych pozwem, to jest od lipca 2012 r. do grudnia 2012 r., pozwany P. B. ani nie był pozbawiony możliwości uczestniczenia w zarządzaniu sprawami spółki, ani też nie był w konflikcie z drugim członkiem zarządu. Analiza materiału dowodowego prowadzi do zgola odmiennych wniosków. Już same zeznania pozwanego P. B. wskazują na fakt, iż wiedział on o zadłużeniu wobec powoda, co więcej uczestniczył on aktywnie w negacjach dotyczących spłaty zadłużenia i czynił to wspólnie z drugim członkiem zarządu B. B. (1). Okoliczność ta potwierdza zarówno świadomość pozwanego co do samego faktu zadłużenia jak i zgodne współdziałanie w tym zakresie z drugim członkiem zarządu, co z kolei zaprzecza twierdzeniu o istnieniu konfliktu w 2012 roku. Dołączone do akt sprawy dowody potwierdzają jedynie, że dopiero w marcu 2013 roku istniał konflikt pomiędzy członkami zarządu. Powyższe przesądza także o tym, że P. B. brał udział w czynnościach zarządzania sprawami spółki (...) Sp. z o.o. w S. w okresie, w którym doszło do powstania zobowiązań wyżej wymienionej spółki wobec powoda, tj. w okresie od lipca 2012 r. do grudnia 2012 roku. Okoliczność ta została potwierdzona także zeznaniami świadka K. W. (2), która zeznała, że obaj członkowie prowadzili sprawy spółki z podobnym zaangażowaniem. Nie można w tym miejscu pominąć również dołączonej do akt sprawy korespondencji mailowej z okresu od sierpnia 2012 roku do października 2012 roku. Powyższe zdaniem Sądu odwoławczego potwierdza zaangażowanie pozwanego w prowadzenie spraw spółki o charakterze finansowym.

Pozwany P. B. miał także wiedzę o zadłużeniu spółki wobec innych podmiotów, co potwierdził w swoich zeznaniach zeznając „...zaczęły mnie dochodzić niepokojące sygnały, że bieżące zobowiązania nie są na bieżąco regulowane. Były to czynsze wobec spółki (...)były jeszcze jakieś inne niezaspokojone zobowiązania, ale na mniejsze kwoty i nie pamiętam nazw firm...”. Powyższe uzasadnia przyjęcia naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. polegające na błędnym ustaleniu przez Sąd Rejonowy, iż po stronie spółki (...) Sp. z o.o. w S. nie powstał stan niewypłacalności, wymagający od pozwanego jako członka zarządu podjęcia działań zmierzających do ogłoszenia upadłości spółki. Pozwany P. B. pomimo swojej wiedzy o istniejących zadłużeniach nie podjął żadnych kroków, aby należycie ocenić sytuację i podjąć właściwe decyzje związane z sytuacją finansową spółki, przy czym nie było ku temu żadnych rzeczywistych i obiektywnych przeszkód.

Odnosząc się do przedstawienia przez pozwanego na rozprawie w dniu 9 marca 2016 r. wyciągów z rachunków bankowych prowadzonych dla spółki (...) Sp. z o.o., z których wynikało, iż według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. spółka posiadała środki pieniężne w kwocie 16 698,19 złotych i ustalenia Sądu Rejonowego, że powyższe rodzi domniemanie prowadzenia działalności przez spółkę i osiągnięcia przychodów nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia tego sporu, albowiem w toku procesu przeciwko członkom zarządu niezbędne jest ustalenie, czy bezskuteczność można stwierdzić na dzień zamknięcia rozprawy w postępowaniu prowadzonym na podstawie art. 299 k.s.h. Tymczasem pozwany takich dowodów nie przedstawił, a wobec faktu, iż bezskuteczność egzekucji nie jest stanem niezmiennym koniecznym było wykazanie, że takie środki były na koncie spółki na dzień przed zamknięciem rozprawy. Okoliczność jest o tyle znamienna bowiem roszczenie oparte o dyspozycję art. 299 k.s.h. winno być traktowane jako ostateczne zabezpieczenie roszczeń wierzycieli przeciwko spółce. Zatem w przypadku, gdy po stwierdzeniu bezskuteczności okaże się, że wierzyciel może jednak uzyskać zabezpieczenie od spółki, to brak jest podstaw do przyjęcia, że zachowuje on prawo do żądania zaspokojenia z majątku członków zarządu, stąd też decydujące znaczenie dla oceny zasadności powództwa z art. 299 k.s.h. ma stan majątkowy spółki istniejący w chwili zamknięcia rozprawy (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 maja 2008 r., III CSK 12/08). Brak takiego dowodu nie pozwala na przyjęcie, że powód mógłby prowadzić egzekucję przeciwko spółce. W tym miejscu Sąd odwoławczy zwraca uwagę, że pozwany mógł taki dowód przedstawić w postępowaniu apelacyjnym czego również nie uczynił. Rodzi się również pytanie dlaczego spółka nie spłacała swoich wymagalnych zobowiązań wobec powoda skoro posiadała środki na ich spłatę.

Sąd Rejonowy wskazał również, że spółka posiadała majątek ruchomy w postaci wyposażenia sklepu, co z kolei miało potwierdzać brak przesłanek do ogłoszenia upadłości spółki. Zdaniem Sądu odwoławczego powyższe ustalenia należy uznać za błędne. Z materiału dowodowego żadną miarą nie można wyprowadzić wniosku, że spółka posiadała majątek ruchomy, z którego rzekomo nie przeprowadzono egzekucji choć taka możliwość istniała. Zauważyć też należy, że ustalenie przewidzianej w art. 299 k.s.h. przesłanki może nastąpić na podstawie każdego dowodu, z którego wynika, że spółka nie ma majątku pozwalającego na zaspokojenie wierzyciela pozywającego członków zarządu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2003 r., sygn. V CKN 416/01, opubl. w OSNC 2004, nr 7-8, poz. 129; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 kwietnia 2008 r., sygn. V CSK 527/07, Lex nr 395215). Dowodem bezskuteczności egzekucji jest w szczególności postanowienie komornika o umorzeniu postępowania, ale może on być w toku procesu obalony wszelkimi innymi dowodami wskazującymi, że w danej sytuacji jest realne uzyskanie zaspokojenia przez wierzyciela z pozostałego jeszcze majątku spółki. Tymczasem pozwany takich dowodów nie przedstawił, a Sąd oparł się jedynie na twierdzeniu pozwanego, że spółka posiadała środki trwałe o wartości 200 – 300 złotych. W ocenie Sądu odwoławczego takie twierdzenie nie może stanowić dowodu obalającego dowód w postaci postanowienia komornika o bezskuteczności egzekucji. Nie było żadnych przeszkód, aby pozwany dla wykazania tego twierdzenia złożył wniosek o przeprowadzenie dowodu z dokumentów spółki, obrazujących posiadanie wszelkich środków trwałych w okresie trwania egzekucji i tym samym wykazał swoje dotychczas głośne twierdzenie. Nie może w tym miejscu ująć uwadze Sądu twierdzenie drugiej strony, że spółka w wynajmowanych lokalach korzystała z ruchomości stanowiących ich wyposażenie na podstawie umów leasingu zawartych z (...) S.A. i tym samym zajęcie tych ruchomości i prowadzenie z nich egzekucji było niemożliwe.

W kontekście powyższej argumentacji przyjąć należało, że zasadny okazał się zarzut apelacji polegający na naruszeniu prawa materialnego tj. art. 299 § 1 i 2 k.s.h. poprzez przyjęcie, że pozwany wykazał zaistnienie jednej z przesłanek

egzoneracyjnych, a mianowicie wykazał, że nie ponosi winy w niezłożeniu wniosku o upadłość spółki (...) Sp. z o.o. w S., oraz że pozwany nie odpowiada solidarnie za zobowiązania spółki (...) Sp. z o.o. w S.. Odwołując się do wyżej podniesionej argumentacji Sąd odwoławczy stanął na stanowisku, że z zebranego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, ażeby wystąpiła rzeczywista i obiektywna niemożność uczestniczenia przez pozwanego w czynnościach zarządzania sprawami spółki w okresie, w którym powstały zobowiązania spółki wobec powoda i tym samym, aby nastąpiła przesłanka egzoneracyjna polegająca na tym, że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło bez winy członka zarządu (pozwanego). Nie zaistniały także świetle powyższej argumentacji okoliczności zwalniające pozwanego z solidarnej odpowiedzialności ze spółką (...) Sp. z o.o. w S. na podstawie art. 299 k.s.h. za jej zobowiązania, stwierdzone prawomocnym tytułem wykonawczym i bezskuteczną egzekucją przeciwko tej spółce. Jak już wcześniej podniesiono niezasadne okazały się okoliczności podniesione przez pozwanego, że nie miał on dostępu do księgowości spółki i tym samym nie znał stanu majątkowego spółki, spowodowane konfliktem pozwanego z B. B. (1) (prezesem zarządu). Wobec powyższego na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. wyrok Sądu I instancji należało zmienić w zaskarżonym zakresie i zasądzić od pozwanego na rzecz powoda kwotę 57 292,23 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 25 lipca 2014 roku. W tym miejscu podnieść należy, iż pozwany nie zakwestionował żądania pozwu w zakresie jego wysokości. Ponadto okoliczność ta wynikała z dowodów z dokumentów tj. aktu notarialnego, w którym B. B. (1) i P. B. poddali reprezentowaną Spółkę egzekucji na podstawie art. 777 § 1 pkt 5 Kodeksu postępowania cywilnego co do kwoty sześciomiesięcznego Czynszu i Ryczałtu wraz z podatkiem VAT, to jest kwoty 65 856,54 zł. Wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności zostały objęte należności w łącznej kwocie 65 856,54 zł z następujących faktur VAT: faktury nr (...) z dnia 16 lipca 2012 roku na kwotę 7 470,37 zł, faktury nr (...) z dnia 17 lipca 2012 roku na kwotę 1 193,53 zł, faktury nr (...) z dnia 6 sierpnia 2012 roku na kwotę 20 138,95 zł, faktury nr (...) z dnia 16 sierpnia 2012 roku na kwotę 1 032,16 zł, faktury nr (...) z dnia 6 września 2012 roku na kwotę 20 682,46 zł, faktury nr (...) z dnia 14 września 2012 roku na kwotę 984,16 zł oraz faktury nr (...) z dnia 4 października 2012 roku na kwotę 14 354,91 zł. Postanowieniem z dnia 4 lutego 2013 roku Sąd Rejonowy Szczecin –Centrum w Szczecinie VI Wydział Egzekucyjny nadał klauzulę wykonalności § 2 aktu notarialnego Repertorium A nr 11000/2012 z dnia 8 listopada 2012 roku sporządzonego przed notariuszem D. A. z Kancelarii Notarialnej, mającej siedzibę w S. przy ulicy (...). B. nr 6/U1 na rzecz wierzyciela (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. przeciwko dłużnikowi (...) Park sp. z o.o. z siedzibą w S. co do obowiązku zapłaty kwoty 65 856,54 zł. Nadto, Sąd zasądził od dłużnika na rzecz wierzyciela kwotę 127 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. W toku postępowania egzekucyjnego powódka uiściła kwotę 253,94 zł na wydatki za czynności egzekucyjne. Na skutek czynności egzekucyjnych komornik wyegzekwował od dłużnej spółki i przekazał powódce następujące kwoty: 8 739,65 zł tytułem należności głównej, 127 zł tytułem kosztów sądowych, 900 zł tytułem kosztów zastępstwa prawnego w egzekucji oraz 78,60 zł koszty egzekucyjne poniesione przez wierzyciela. Komornik ustalił, że koszty postępowania egzekucyjnego w kwocie 2 229,18 zł w całości obciążają dłużnika, przyznał wierzycielowi koszty zastępstwa adwokackiego w postępowaniu egzekucyjnym w kwocie 900 zł oraz wezwał wierzyciela do zapłaty kwoty 45,45 zł , które powód uiścił. W świetle powyższego należność główna dochodzona pozwem nie budziła wątpliwości Sądu odwoławczego jako wynikająca z przywołanych dokumentów. Jak wynika z powyższego powód nie doliczył do należności głównej, której zasądzenia dochodził niniejszym pozwem od członków zarządu odsetek za opóźnienie spółki w zapłacie należności będącej przedmiotem bezskutecznej egzekucji choć takie uprawnienie posiadał. Powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 57 292,23 złotych wezwaniem do zapłaty doręczonym pozwanemu w dniu 17 lipca 2014 roku wyznaczając siedmiodniowy termin na spełnienie świadczenia. Zatem nie budzi wątpliwości, że pozwany dowiedział się o zadłużeniu i jego wysokości w dniu 17 lipca 2014 roku otrzymując wezwanie do zapłaty. Roszczenie powoda wobec pozwanego stało się zatem wymagalne w dniu 25 lipca 2014 roku (art. 455 k.c.). Wobec faktu, iż pozwany nie uiścił należności w wyznaczonym terminie powodowi należą się odsetki za opóźnienie ze spełnieniem świadczenia pieniężnego (art. 481 k.c.), które to odsetki zostały zasądzone od dnia następnego po upływie terminu płatności tj. od dnia 25 lipca 2014 roku. Mając na uwadze odpowiedzialność solidarną dłużników, zaznaczyć należało, że pozwany P. B. odpowiada solidarnie z pozwanym B. B. (1), o którego odpowiedzialności orzeczono prawomocnym nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 24 listopada 2014 roku Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie (sygn. akt X GNc 2336/14).

Wobec zmiany rozstrzygnięcia co do meritum sprawy należało zmienić też rozstrzygnięcie o kosztach procesu w postępowaniu pierwszoinstancyjnym. Na podstawie art. 98 k.p.c. zasądzić należało na rzecz powoda jako

wygrywającego sprawę w 100 % kwotę 6 482 złotych. Na powyższe koszty składała się opłata od pozwu w kwocie 2865 złotych, wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 3600 złotych obliczone na podstawie § 2 ust. 1 i § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2013, poz. 490 j.t. ze zm.) oraz opłata od pełnomocnictwa w kwocie 17 złotych. W tym miejscu zaznaczono również o solidarnej odpowiedzialności z pozwanym B. B. (1).

O kosztach postępowania przed Sądem odwoławczym orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. Koszty jakie poniosła powódka w drugiej instancji wynoszą 6 465 złotych i obejmują opłatę od apelacji w kwocie 2865 złotych oraz koszty wynagrodzenia pełnomocnika procesowego w kwocie 3 600 złotych obliczone przy zastosowaniu § 10 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 6 w zw. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

SSR del. (...)SSO (...)SSO (...)

Sygn. akt VIII Ga 313/16

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

14.11.2016r.